

7/15983

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

18 Ekim 2010

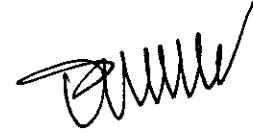
Sayı : B.15.0.SGB.02.610- 1303
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-15983)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: T.B.M.M. Başkanlığının 05.10.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02- 25222 sayılı yazısı.

Ardahan Milletvekili Sayın Ensar ÖĞÜT'ün tarafıma tevcih ettiği, 7/15983 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Enerji İşleri Genel Müdürlüğü ve TEİAŞ Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER:

Ek-1 Önerge Cevabı (2 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:	Bilgi:
TBMM Bşk.	Başbakanlık

ARDAHAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ENSAR ÖĞÜT'ÜN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/15983)

Sorular 1, 2:

Dünyadaki hızlı teknolojik gelişmelere karşın enerji, ülke ekonomileri içi mutlaka girdi olma niteliğini artırarak korumaktadır. Enerjinin elde edilmesinin, verimliliğinin ve gerek ekonomik gerek ekolojik maliyetinin önemi giderek artmaktadır. Ülkelerin ekonomik ve sosyal gelişmelerinin en temel unsurunun enerji olduğu gerçeğinden yola çıkıldığında, enerjinin kesintisiz, güvenilir, temiz ve ucuz yollardan bulunması ve enerji kaynaklarının da mutlaka çeşitlendirilmesi zorunluluğu ile karşı karşıya kalındığı görülmektedir.

- Uluslararası Yönetim Geliştirme Enstitüsü (IMD) yayınlanan Dünya Rekabet Gücü Yıllığı verileri, ülkemizin enerji altyapısı ve arz güvenliği konusundaki yetersizliğine dikkat çekmektedir. Verilere göre, ülkemizin enerji altyapısının uluslararası piyasalarda birbirleriyle rekabet eden 55 ülke arasında en zayıf 10. ülke olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durumun değiştirilmesi için kısa zamanda ne gibi önlemler alınacaktır?

- Yapılan araştırmalar da hazırlanan raporlarda AB ve OECD ülkeleri ile kıyaslandığında, en pahalı elektriğin Türk sanayicisi tarafından kullanıldığını ortaya koymuştur. Dünyada elektrik enerjisi maliyetleri kilowat saat başına 5,5 sent olmasına karşılık bu rakam ülkemizde 8.6 sent'in üzerindedir. Türk sanayicisinin dünya ülkeleriyle rekabet edebilmesi için ne tür çalışmalarınız olacaktır?

Cevaplar 1, 2:

Sektör reformu ve özelleştirme konusunda yol haritası olan "Elektrik Enerjisi Sektörü Reformu ve Özelleştirme Strateji Belgesi" 17 Mart 2004 tarihinde açıklanmıştır. Bu belge günün koşullarına uygun olarak revize edilmiş ve Yüksek Planlama Kurulunun 18.05.2009 tarih ve 2009/11 sayılı kararı ile "Elektrik Enerjisi Piyasası ve Arz Güvenliği Strateji Belgesi" olarak yayınlanmıştır. Her iki belge enerji sektörünü kısa, orta ve uzun vadeli hedeflere yönlendirmekte olup bu kapsamda gerekli yasal düzenlemeler tamamlanmaktadır. Elektrik enerjisi sektöründe serbestleşmeyi esas alan yeniden yapılanmanın temel amacı arz güvenliği bakımından gerekli yatırımların yapılmasını sağlayacak yatırım ortamının oluşturulması, rekabet ortamının sağlayacağı sektördeki verimlilik artışı yoluyla elde edilecek kazanımların tüketiciye yansıtılmasıdır. 2010 yılı sonu itibarıyla tamamlanması öngörülen dağıtım özelleştirmeleri ile başlanacak olan üretim özelleştirmesi de enerji alt yapısının geliştirilmesine katkıda bulunacak ve özel sektör marifetiyle yatırımların yapılması sağlanacaktır.

Yapılan projeksiyon çalışmalarına göre ülkemiz elektrik tüketiminde önümüzdeki 10 yıl içerisinde yıllık olarak yüksek talep senaryosuna göre %7,5, düşük talep senaryosuna göre ise %6,6 artış yaşanacaktır. Bu tüketim artışı paralelinde rekabete açık serbest piyasa yapısı içerisinde önemli üretim yatırımları planlanmış, (46.000) MW civarındaki elektrik kurulu gücümüze ilave olarak Hidrolik, Termik ve Rüzgar kaynaklı olmak üzere toplam (32.000) MW yeni üretim tesisi projesi lisanslandırılmış, Mersin-Akkuyu ve Sinop Nükleer santral projeleri haricinde (8.600) MW'ı rüzgar santral olmak üzere (24.000) MW yeni üretim tesisinin lisanslandırma süreci ise devam etmektedir. Lisanslı projelerin (9.600) MW'ı Türkiye Elektrik İletim A.Ş (TEİAŞ) ile bağlantı anlaşması yaparak fiili yapım sürecini başlatmışlardır.

Elektrik iletim sistemimizde artan üretim ve tüketime bağlı olarak genişleme ve güçlendirme yatırımları da hızlı bir şekilde devam etmekte olup üretim şirketlerince bağlantı anlaşması kapsamında yapılan yatırımlara ilave olarak, TEİAŞ tarafından yapılmakta olan iletim yatırımları ile iletim ağıımız çok daha güçlü bir yapıya kavuşmaktadır. Ülkemiz (47.000) km elektrik iletim hattı, (92.000) MVA trafo gücü ile güçlü bir enterkonnekte iletim ağına sahip olup, bu güçlü ağ vasıtasıyla Avrupa Elektrik İletim Sistemi ile enterkonnekte çalışabilir konuma gelinmiştir. Bu bağlamda 18 Eylül 2010 tarihinde başlayan deneme paralel çalışmaları başarı ile sürdürülmektedir. Avrupa elektrik sistemi ile bağlantımıza ilave olarak, Gürcistan, Irak ve İran ile büyük çaplı yeni enterkonneksiyon projeleri yürütülmektedir.

Ayrıca, TEİAŞ Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezi vasıtasıyla saatlik dengeleme güç piyasası çalıştırılmakta böylece ileri Avrupa ülkelerinde olduğu gibi rekabete açık serbest bir piyasa mekanizması faaliyeti yürütülmektedir. Yukarıdaki açıklamalar dahilinde hızla artan elektrik tüketimi paralelinde üretim ve iletim sistemiz hızla büyümekte olup, bu artış rakamları dahilinde ülkemiz enerji alt yapısının uluslararası piyasada yakın bir zaman dahilinde üst sıralara yerleşmesi beklenmektedir.

Bütün bu gelişmeler ile birlikte, yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının Elektrik Enerjisi Piyasası ve Arz Güvenliği Strateji Belgesi ve 2010-2014 yıllarını kapsayan Stratejik Planımızdaki hedefler doğrultusunda devreye alınması ile birlikte enerji maliyetlerine olumlu katkı sağlayacağı, bunun da elektrik enerjisi fiyatlarına yansımalarıyla birlikte sanayicilerimizin rekabet gücünün artırılmasını sağlayacağı değerlendirilmektedir. Diğer taraftan dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi ile de; tahsil edilemeyen faturaların tahsili ile kayıp kaçak oranlarının azalması, işletme maliyetinin önemli oranda azalması ve isabetli yatırımlarla daha sağlıklı bir döngü sağlanarak yatırım maliyetlerinin azalması sağlanacak ve elektrik fiyatları düşürülecektir. Ayrıca, ülkemizin elektrik fiyatları değerlendirilirken, OECD ortalamasına bakılmasının yanında, 29 OECD üyesi ülke arasında elektrik fiyatlarının kaç ülkeden daha yüksek, kaç ülkeden daha düşük olduğuna bakılması da sağlıklı bir fikir edinilebilmesi bakımından önemlidir. Bu bağlamda, 2008 yılı fiyatlarıyla, OECD'ye üye 29 ülke arasında sanayi elektrik fiyatında en ucuz 12 nci sıradadır.

Soru 3:

Son yıllarda sanayinin doğalgaza bağımlılığı artmış, komşu ülkelerden alınan doğalgazdaki kısıntılar nedeniyle üretimde kesintiler ve aksamalar oluşmaya başlamıştır. % 70'lerin üzerine çıkan enerjide dışa bağımlılık oranı ülke güvenliğini tehdit eder hale gelmiştir, bu bağımlılığın azaltılabilmesi için hangi önlemleri almayı düşünüyorsunuz?

Cevap 3:

Ülkemizin, dışa bağımlılığının azaltılması ve sürdürülebilir kalkınmasının temini için sürekli, verimli ve ucuz enerji sağlanması büyük önem taşımaktadır. Bu amaçla 5346 sayılı Kanun 18.05.2005 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu ve 5784 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile de 5346 sayılı Kanunda sağlanan teşviklerin artırılması hedeflenmiştir. Yüksek Planlama Kurulu'nun 18.05.2009 tarih ve 2009/11 sayılı Kararı ile kabul edilen "Elektrik Enerjisi Piyasası ve Arz Güvenliği Strateji Belgesi"nde enerjideki hedeflerimiz belirlenmiştir. Bu kapsamda, 2023 yılında yenilenebilir kaynaklarının elektrik enerjisi üretimi içerisindeki payının en az %30 seviyesinde olması, rüzgar enerjisi kurulu gücünün 20.000 MW olması, elektrik enerjisi üretimi için uygun olduğu bu aşamada belirlenmiş olan 600 MW'lık jeotermal potansiyelimizin tamamının işletmeye girmesi, güneş enerjisinin elektrik üretiminde kullanılması uygulamasını yaygınlaştırmak, bu konudaki teknolojik gelişmelerin yakından takip edilmesi ve uygulanması ve ülke potansiyelinin azami ölçüde değerlendirilmesinin sağlanması, elektrik üretimindeki doğalgazın payının %30'un altına düşürülmesi ve nükleer santrallerin elektrik enerjisi üretimi içerisindeki payının en az %5 seviyesine ulaşması hedeflenmektedir. Aynı belgede "...bilinen linyit kaynakları ve taşkömürü kaynakları 2023 yılına kadar elektrik enerjisi üretimi amacıyla değerlendirilmiş olacaktır." hükmü de yer almaktadır.

Öngörülen piyasa modeli içerisinde Bakanlığımızın görevi piyasa şartlarında arz güvenliğini sağlayacak ve yatırımların yapılabileceği ortamı oluşturmak için yasal ve idari düzenlemeler çerçevesinde gerekli tedbirleri almaktır. Nitekim bunun için, gerekli Kanun'lar çıkarılmış, ikincil mevzuatların önemli bir kısmı da yürürlüğe konulmuştur. İhtiyaca binaen yeni düzenlemeler ivedi olarak yapılacak olup 5346 sayılı Kanun Değişikliği teklifi ise Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemindedir.